

Voorwoord

Beroepsperspectieven en onafhankelijkheid

De toespraak van Professor Doctor Eddy Wymeersch, hoogleraar RUG en Voorzitter van de Commissie voor het Bank- en Financiewezen, voor onze algemene ledenvergadering van 27 april 2002, handelde over “perspectieven in het bedrijf van de accountant en de belastingconsulent” en omvatte zeer boeiende bedenkingen en stellingnames.

Het leiden van een onderneming is enkel de verantwoordelijkheid van de bedrijfsleiding: de externe accountant of belastingconsulent die zich in de plaats zou stellen en bestuurshandelingen zou stellen, of doen stellen, zou niet enkel de op hem toepasselijke onafhankelijkheidsregels schenden, maar tevens de aansprakelijkheid oplopen van de feitelijke bestuurder van de onderneming. De taak van de accountant is derhalve omschreven als een adviserende, of beleidsuitvoerende taak. Juridisch bevindt hij zich binnen de termen van een overeenkomst van “huur van diensten”. Hij zal zijn opdracht uitvoeren op een onafhankelijke wijze en overeenkomstig de vereisten van waardigheid van het beroep. Aangesteld door de bedrijfsleiding, dient hij de belangen van de onderneming. Dit is niet het geval indien zijn opdracht behoort tot een van de materies die de wetgever hem heeft voorbehouden: zoals de bedrijfsrevisor, met wie hij op dit stuk het monopolie deelt, dient de accountant in deze gevallen ook de belangen van het rechtsverkeer, dit zijn de derden. Wordt hij geroepen een minderheidsaandeelhouder bij te staan, dan dient hij diens belangen waar te nemen. Men kan zich de vraag stellen of bij de uitvoering van deze opdracht de externe accountant als de gangmaker voor de aandeelhouder mag optreden. De omstandigheid dat hij optreedt als vertegenwoordiger van een aandeelhouder, betekent dat zijn handelingen de aandeelhouder kunnen worden toegerekend, dat het dus is alsof de aandeelhouder zelf de controlehandelingen had gesteld. Zijn handelingen binden dus enkel de aandeelhouder, niet de vennootschap. De accountant die optreedt als gerechtelijk deskundige, treedt op in volstrekte neutraliteit

Johan De Leenheer
Voorzitter

Verder wijst Professor Wymeersch erop dat onderzocht kan worden in welke mate accountants en belastingconsulenten betrokken kunnen worden bij het bestuur van een onderneming, waar zij hun professionele deskundigheid zouden kunnen aanwenden, niet enkel als adviseur, doch ook als medebeslissingsgerechtigde bestuurder. Overigens

“De accountant treedt op in volstrekte neutraliteit”

waarbij hij enkel de belangen van de waarheid zal dienen. Het is niet zo dat de externe accountant of belastingconsulent – in tegenstelling tot de interne beroepsbeoefenaar – de orders van de opdrachtgever moet uitvoeren: hij moet enkel de overeenkomst uitvoeren. Deze overeenkomst bevat, op grond van de voormelde wettelijke voorschriften, de verplichting onafhankelijk en deskundig op te treden. Indien de waarborg van onafhankelijkheid niet wordt gegeven, dient hij de opdracht te weigeren of deze niet verder uit te voeren.

erkent de wetgever hun bekwaamheid om als bestuurder op te treden, vooral in de hypothese dat zij als voorlopig bewindvoerder door de rechtbank worden aangeduid bij vennootschappen waar het bestuur, om een of andere reden, niet meer naar behoren kan worden verzekerd. De Raad van het Instituut heeft terzake een werkgroep opgericht die deze problematiek verder onderzoekt, in overleg met de patronale organisaties. Ik dank Professor Wymeersch zeer oprecht, in naam van de Raad van het Instituut, voor zijn boeiende uiteenzetting.¶